

Микола Гоголь розповів про одного петербурзького носа, що виїжджав у кареті на прогулянку.

Подібна чудасія сталася з одним синьйором у Лавено, що на березі озера Лаго-Маджоре. Жив той синьйор якраз біля пристані. Встав він одного ранку, зайшов у ванну кімнату поголитися, подивився на себе в дзеркало та як закричить:

— Гвалт, рятуйте! Мій ніс пропав!

І справді! Там, де мав стирчати ніс, було гладеньке місце. Бідолаха вискочив на балкон у халаті. Дивиться, а його ніс спішить через площу до пристані, потім скочив на паро— плав-пором і сховався між автомобілі, яких переправляли у Вербанію.

— Ловіть його, ловіть! — закричав синьйор.— Мій ніс утік! Гвалт, грабують!

Люди тільки посміхалися:

— Носа вкрали, а голову залишили. Кепська справа.

Синьйор не мав іншої ради, як самому гнатися за втікачем. Вибіг він на вулицю і прикрив обличчя хустинкою, ніби його нежить напала. Та, на лихо, дістався він до пристані, коли пором уже відчалував. Синьйор відважно стрибнув у воду — хотів догнати пором, а пасажери гукали: "Наддай! Наддай!" Та пароплав уже набрав швидкості, і капітан навіть не думав чекати дивака, що спізнився.

— Почекай трохи,— гукнув йому матрос.— За півгодини відпливає інший.

Пригнічений синьйор вертався до берега, коли це бачить — пливе його ніс на розстеленому плащі.

— То ти не сів на пором? І тобі не соромно такі коники викидати? — закричав синьйор.

Ніс удавав із себе справжнього моряка: пильно дивився вперед, не обертаючись. А плащ плив собі, гойдаючись повільно на хвилях, наче медуза.

— Та куди це ти подався? — гукнув синьйор.

Ніс мовчав, і нещасливий його господар скорився долі: приплив до берега, продерся крізь натовп роззяв, прибіг додому, замкнувся й, наказавши служниці нікого не впускати, збавляв час, роздивляючись у дзеркалі своє безносе обличчя.

А невдовзі один рибалка з Ранко вловив у свою сітку носа-втікача, що зазнав аварії посередині озера: плащ був дірявий. Рибалка вирішив понести свою здобич на Лавенський базар.

Синьйорова служниця прийшла на ринок по рибу й побачила носа, виставленого напоказ серед риби.

— Та це ж ніс мого господаря! — вигукнула вона.— Дайте його мені.

— Не знаю, чий це ніс,— відповів рибалка.— Я його спіймав, я його й продаю.

— За скільки?

— На вагу золота. Це ж бо ніс, а не якийсь там окунь.

Служниця помчала повідомити господаря.

— Дай, скільки править! Я хочу мати свого носа.

Служниця підрахувала, і вийшло, що потрібна купа грошей,— аж триндільйон і тридцять з половиною тридцятонів лір,— бо ніс був таки здоровенний. Служниця мусила продати свої сережки, щоб зібрати такі гроші. А тому що вона була дуже прихильна до свого господаря, то лише зітхнула, коли розлучалася з сережками. Купила вона того носа, загорнула його в хустину й понесла додому. Ніс поводився спокійно й не пручався навіть тоді, коли потрапив у тремтячі руки господаря.

— Та чого ж ти втік? Що ж я тобі такого зробив?

Ніс скоса подивився на господаря, скривився і промовив:

— Не треба було стромляти в мене своїх пальців.